

© MARCEL BEKKEN

Steunpunt Groene Zorg viert verjaardag

15 jaar oud, maar nog altijd vernieuwend

Het Steunpunt Groene Zorg bestaat 15 jaar. Samen met land- en tuinbouwers enerzijds en de zorgsector anderzijds werkt men aan een verhaal van inclusie, door mensen met een zorgvraag te laten helpen op een land- of tuinbouwbedrijf. Het is een kleinschalig, maar zeer succesvol initiatief. 15 procent van de zorggasten blijft langer dan twee jaar actief op hetzelfde bedrijf.

Liesbet Corthout

“Eigenlijk bestaat groene zorg al langer dan het steunpunt”, vertelt Willem Rombaut, coördinator van het Steunpunt Groene Zorg. “In 2000 begonnen vanuit het Innovatiesteunpunt de eer-

ste initiatieven in die richting te groeien. In 2002 plakten we er de term ‘groene zorg’ op en in 2004 werd het steunpunt opgericht. Die geboorte komt recht uit de praktijk. Er waren al

een aantal landbouwers bezig met een vorm van groene zorg en zij keken naar Boerenbond om dat te ondersteunen. In Nederland bijvoorbeeld bestond zorg op de boerderij al in de vorm van

“Het aantal land- en tuinbouwbedrijven daalt, het aantal zorgboerderijen niet.”

landbouwverbreding. Het Innovatiesteunpunt zag wel iets in die verbreding, maar dan niet op economisch vlak. Dit is verbreding op maatschappelijk vlak en het model is heel kleinschalig en inclusief. Het is onze taak om een soort van buffer te vormen tussen de landbouw- en de welzijnssector, en de boer ook een beetje af te scherm, zodat hij er precies kan in investeren wat hij wil. Als een boer zich bijvoorbeeld wil beperken tot een engagement van 2 dagen per week, is dat iets waarmee hij niet te koop wil lopen. Hij wil dat op zijn eigen tempo doen. Wij kunnen, als Steunpunt Groene Zorg, aan de boer de garantie geven dat hij een type vraag krijgt dat past bij zijn bedrijf. Onze ondersteuning is volledig op maat. Wil je als boer net wel of net niet met jongeren werken? Heb je een beperkt aantal dagen beschikbaar? Wij maken de match. Onze service richten we overigens ook op hulpverleners, die niet goed weten waar ze zorgboerderijen kunnen vinden en hoe zij in contact kunnen komen.”

Groene Zorg heeft in de afgelopen 15 jaar langzaam maar zeker stappen vooruit gezet, en dat tempo past perfect bij het concept: “Het Steunpunt is geëvolueerd samen met de welzijnszorg. Dat is een sector met weinig interne communicatie, waar nieuwe ideeën en werkvormen traag binnensijpelen. Het heeft jaren geduurd eer het brede welzijnsveld volledig kennis had van het bestaan van ons steunpunt. Daarom is het ook nooit

een stormloop geweest op landbouwbedrijven die een zorggast willen begeleiden. En dat was perfect, want op die manier konden wij ook het aantal zorgboerderijen gestaag opdrijven.”

Provinciale aanpak

In elke Vlaamse provincie heeft het Steunpunt Groene Zorg intussen een (deeltijdse) collega die rechtstreeks contact heeft met zowel de landbouwer als de zorgsector. Het aantal landbouwers waarmee het team werkt, stijgt nog nauwelijks. “Maar het aantal land- en tuinbouwbedrijven daalt, dus je kan zeggen dat wij verhoudingsgewijs wel groeien. Momenteel is zo’n drie procent van de professionele landbouwbedrijven bezig met groene zorg. Bij de niet-professionele bedrijven zien we overigens nog wel een groei. Ik denk dan aan paardenpensions, kinderboerderijen, kleinschalige land- en tuinbouwbedrijven ... Voor ons is er eigenlijk geen verschil tussen die twee categorieën. Voor de overheid is een bedrijf pas een professioneel land- of tuinbouwbedrijf wanneer er met de activiteit een jaarincome van 30.000 euro wordt gegeneereerd. Wij leveren met het steunpunt exact dezelfde dienstverlening aan deze bedrijven als aan de zogenaamd niet-professionele land- en tuinbouwers. Die laatste krijgen weliswaar geen subsidie van de overheid.”

Willem ziet de subsidie niet als een bijkomend inkomen, wel als aanmoediging. “Wie met groene zorg start, doet dat niet voor het geld. Ze doen het omdat ze er deugd aan beleven dat hun zorggasten groeien en echt iets hebben aan die activiteit op het bedrijf.”

“Het is net het vrijwilligerswerk dat de boer levert, dat groene zorg in Vlaanderen zo uniek maakt. Voor een buitenstaander lijkt het misschien soms dat een boer ‘profiteert’ van een zorggast en deze inzet als een gratis werk-

kracht. Maar zo is het zeker niet. De zorggasten kunnen meestal niet zelfstandig werken en hebben continu toezicht nodig. De overheid vraagt trouwens dat de welzijnsvoorzieningen de kwaliteit van de zorg bewaken en dat is wat wij bij het Steunpunt Groene Zorg ook van hen verwachten.”

Autonome boeren

In de toekomst wil Steunpunt Groene Zorg nog meer inzetten op autonome zorgboerderijen. “In de meeste provincies hebben wij goed 200 zorgboerderijen. Het grootste gedeelte van ons werk steken we in de toeleiding van de gast naar een passende zorgboerderij. We willen onze instrumenten aanpassen, zodat de zorgboerderijen gemakkelijker toegankelijk zijn voor de zorgvoorzieningen. Waar wij naartoe willen is een situatie waarin de boer zelf registreert en waarbij wij waar het nodig is over de schouder meekijken. We willen de boer ondersteunen om te zeggen wat hij al dan niet wil en daar dan zelf de nodige stappen voor te zetten.”

“Daarnaast willen we ook in de verdere toekomst meer inzetten op verbreding bij particulieren, bijvoorbeeld tuineigenaars. Door zorggasten in te zetten bij mensen die graag bezig zijn in het groen, creëren we ook een vorm van inclusie.” ■

 www.groenezorg.be

Steunpunt Groene Zorg organiseert vanaf 26 november tot begin maart regionale contactmomenten met zorgboerderijen waarop het zijn nieuwe aanpak zal toelichten en bespreken. Binnenkort ontvangen alle zorgboerderijen een uitnodiging.